

BIULETYN

CZYTELNIA
REGIONALNA

384

28.03.1998 r.

Solidarność

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

Pytania na okres Wielkiego Postu

1998 - drugi rok bezpośredniego przygotowania do Wielkiego Jubileuszu 2000. Ojciec Święty Jan Paweł II na ten rok nakreślił nam zadania, które z radością przekazujemy. Poznajmy je! Przemyślmy! Wykonajmy! Na modlitwę i działanie z serca błogosławie.

Ksiądz Edward Materski Biskup Radomski

Te słowa przekazał nam J.E. Ksiądz Biskup Ordynariusz w okresie Bożego Narodzenia, wraz życzeniami świątecznymi i noworocznymi. Te słowa mają ponadczasowy wymiar, ale zobowiązują nas w sposób szczególny w bieżącym roku. Chcemy je przekazać do naszego wspólnego przemyślenia, w czasie tak ważnym i szczególnym, okresie Wielkiego Postu, który rozpoczął się Środą Popielcową.

Dar jedności w Duchu Świętym

„W drugim roku przygotowania przedmiotem szczególnie wnikliwej refleksji wiernych winna stać się wartość jedności wewnątrz Kościoła, ku której zmierzają różne dary i charyzmaty wzbudzone w nim przez Ducha. Wskazane tu będzie pogłębienie eklesjologicznego nauczania Soboru Watykańskiego II, zawartego zwłaszcza w Konstytucji dogmatycznej *Lumen Gentium*. Ten ważny dokument jednoznacznie podkreśla, że jedność Ciała Chrystusa jest oparta na działaniu Ducha, jest zagwarantowana przez posługę apostołską i podtrzymana przez wzajemną miłość (por. Kor. 13, 1-8). Takie katechetyczne pogłębienie wiary z pewnością doprowadzi członków Ludu Bożego do dojrzałej świadomości własnych obowiązków, a także do żywszego poczucia wartości kościelnego posłuszeństwa (TMA n.47).

...

„Jeden duch i jedno serce ożywiały wszystkich wierzących. Żaden nie nazywał swoim tego, co posiadał, ale wszystko mieli wspólne. Apostołowie z wielką mocą świadczyli o zmartwychwstaniu Pana Jezusa, a wszyscy oni mieli wielką łaskę” (Dz 4,32-33).

Zresztą, bracia, radujcie się, dążcie do doskonałości, pokrzepiajcie się na duchu, jedno myślcie, pokój zachowujcie, a Bóg miłości i pokoju niech będzie z wami... Łaska Pana Jezusa Chrystusa, miłość Boga i dar jedności w Duchu Świętym niech będą z wami wszystkimi” (Kor 13, 11-13).

...

*Nieprzyjaciela odpędź w dal
I Twym pokojem obdarz wraz.
Niech w drodze za przewodem Twym
Miniemy zło, co kusi nas.*

...

Aby wszyscy byli jedno” (J 17,21).

- Czy modłę się o jedność Kościoła i jedność rodziny ludzkiej? Czy troszczę się o jedność w środowisku rodzinnym, zawodowym i społecznym? Czy nie odwracam się od ludzi innych przekonań, którzy „szczerym sercem Boga szukają”?

Posiedzenie 24 marca

Obradował Zarząd Regionu

- * Informacje z „góry” - poseł Iwanicki na obradach
- * Spotkanie z przewodniczącymi w kwietniu
- * Rejestracja nowych komisji zakładowych
- * Jan Pijanowski w samorządowym zespole programowym

Sytuacja radomskich posłów, reforma administracji, unieważnienie wyroków dot. radomskiego czerwca, ustawa lustracyjna, sytuacja gospodarcza naszego województwa, to zagadnienia do których odniósł się poseł Stanisław Iwanicki podczas ostatniego posiedzenia Zarządu Regionu w dniu 24 marca.

Nie podpisałem się pod wnioskiem o wykluczenie posła Jana Łopuszańskiego i Adama Słomki z Klubu AWS, i ta inicjatywa przewodniczącego ZR „S” Małopolski nie ma szans powodzenia, mimo że wypowiedzi naszego parlamentarzysty bulwersowały część opinii publicznej i mocno interesowały prasę - tak skomentował szeroko komentowane wydarzenie polityczne poseł Iwanicki. - Spotkania parlamentarzystów AWS z rządem, premierem dwa, trzy tygodnie temu nie pokazały poważnych rozbieżności w ramach Klubu, co do ocen reformy administracji państwa. Mimo różnych stanowisk, ponad 95-97 % parytetów AWS opowiada się za propozycjami rządu - stwierdził Stanisław Iwanicki. Wa-

riant 25 województw, z radomskim, nie jest możliwy; taka koncepcja nigdy nie była zapisana w formie oficjalnego dokumentu. Trzeba zdawać sobie sprawę - skłaniał do refleksji poseł - że reforma jest faktycznie strukturalną dekomunizacją kraju. Bez niej niemożliwe są inne zmiany, inne reformy, niemożliwe wprowadzenie kasy chorych. A każda poważna krytyka, czy opowiadanie się za wersją 25 województw, jest z pozycji Warszawy postrzegana jako wypowiedź przeciw usytuowaniu Radomia w województwie mazowszańskim. Takie rozumienie spycha nas w stronę kieleckiego - kontynuował argumentowanie Stanisław Iwanicki. Zbliżenie nas do Ostrowca, Skarżyska powiększy obszar bardzo słaby gospodarczo. Dlatego my musimy zabiegać, aby być drugim miastem po Warszawie, w Mazowszu. Nie problem w tym, jak się będziemy nazywać. Problem jest w pieniądzu. Reforma spowoduje, że 50 procent finansów państwa będzie w rękach lepiej gospodarujących samorządów. Chodzi o poddanie finansów kontroli społecznej. - I tak należy przede wszystkim reformę postrzegać - przekonywał nasz parlamentarzysta.

Za największy problem dla radomskich parlamentarzystów AWS, Stanisław Iwanicki uznał uzdrowienie, znalezienie rozwiązań dla ponad stu zakładów pracy o katastrofalnej sytuacji gospodarczej.

Sejm na ostatnim posiedzeniu rozpatrywał ustawy lustracyjne: projekt prezydencki i projekt senacki. Dyskusja była burzliwa. Miałem swoje wystąpienie i przedstawiłem swoje spojrzenie na lustrację - to fragment relacji posła z debaty sejmowej o lustracji (wystąpienie Stanisława Iwanickiego w Sejmie publikujemy osobno).

Był również czas na krótką dyskusję i pytania do posła, i podsumowanie. Klika członków ZR zarzuciło rządowi słabą politykę informacyjną. - Bardzo prawdopodobne jest, że radomscy parlamentarzyści AWS zorganizują otwarte seminarium na temat reformy z udziałem ekspertów - zapowiedział poseł Iwanicki.

W dodatkowym punkcie obrad, Jacek Zając przewodniczący MKZ „S” w Pronicie, poinformował o łamaniu ustawy o związkach zawodowych przez właściciela Tessitury Bresicana, polegającej głównie na utrudnianiu działalności związkowej. Zaproponował, by Zarząd Regionu złożył stosowny wniosek do prokuratury. - Szef Komisji Interwencji Zbigniew Dziubasik, w związku z tym, że była to tylko informacja ustna, zaproponował, by MKZ skierowała udokumentowany wniosek we własnym zakresie, natomiast Zarząd Regionu miałby wystąpić do prokuratury wojewódzkiej o objęcie nadzorem postępowania wyjaśniającego. - Ta propozycja została przyjęta przez Zarząd Regionu w głosowaniu.

Przewodniczący Zdzisław Maszkiewicz zaproponował, by spotkanie Zarządu Regionu z nowymi przewodni-

czącymi komisji zakładowych odbyło się w tygodniu między 20 - 24 kwietnia br. Program obrad miałby objąć m.in. omówienie realizacji uchwał zjazdowych, ustalenie terminu WZD Regionu. Termin został przyjęty /Biuletyn poda dokładny termin po uzgodnieniu sali obrad/.

Zarząd Regionu, na wtorkowym posiedzeniu, przyjął do rejestru cztery nowe komisje zakładowe: w Miejskim Centrum Kultury i Informacji Międzynarodowej w Radomiu, w Zespole Szkół Samochodowych, Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Zwoleniu i PZU „Życie” SA.

Przewodniczący Regionalnej Komisji - Jan Skowroński poinformował terminach najbliższych, już zebranych wyborczych zakładowych organizacji związkowych. Ponieważ w „końcówce” kalendarza wyborczego skoncentrowało się wiele zjazdów, członkom zarządu regionu, poza funkcyjnymi, którzy obsłużyli gros zebranych, przypisano obsługę poszczególnych KZ.

Zespół koordynacyjny AWS ds. wyborów samorządowych powołał trzy osoby do składu zespołu programowego - poinformował Andrzej Belina, pełnomocnik związku w AWS-ie. Zarząd Regionu musi zdecydować, czy i kogo oddeleguje do prac nad programem samorządowym - zwrócił się o podjęcie decyzji członek ZR. - NSZZ „S” będzie miał swojego przedstawiciela w zespole programowym i będzie nim Jan Pijanowski - zdecydował Zarząd.

W porządku obrad stanęło również pismo Komisji Zakładowej Nr 1 Oświaty, zawierające propozycję, by Zarząd Regionu oficjalnie poparł kandydaturę Bogusława Tundziowskiego na kuratora oświaty. - W czasie dyskusji okazało się, że decyzja ZR nie jest już istotna, gdyż dotarła informacja, że kandydat ten właśnie wygrał konkurs na kuratora. Dla uzupełnienia tej informacji, podajemy, że do konkursu przystąpiły dwie osoby wywodzące się z „Solidarności”, zwycięzca konkursu i Ewa Bartuła.

Jeszcze były rozmowy o sporcie. Wiceprzewodniczący Andrzej Piszczek został oddelegowany do prac organizacyjnych Międzynarodowego Wyścigu Kolarskiego Solidarności. Przypominamy, że ta impreza w tym roku również będzie miała swoje etapy na ziemi radomskiej, a część Wyścigu rozgrywać się będzie na trasach Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Jerzy Krzysztof Kaczkowski, szef Komisji Sportu, poinformował o najbliższych imprezach sportowych, których współorganizatorem jest NSZZ „S” Ziemia Radomska: o najbliższym turnieju piłki siatkowej, w dalszej kolejności piłki ręcznej, turnieju strzeleckim, których uczestnicy będą walczyć o puchary poszczególnych parlamentarzystów. Mowa była również, o imprezie już wyższej rangi: Międzynarodowym Turnieju Zapaśni-

➤ czym o Puchar Przewodniczącego Komisji Krajowej Mariana Krzaklewskiego.

Jerzemu K. Kaczkowskiemu powierzono obowiązki pełnomocnika, który będzie odpowiedzialny za tworzenie regionalnych struktur Krajowego Stowarzyszenia Kultury Zdrowotnej i Sportu - powołanego niedawno przez Komisję Krajową.

Anna Rajchert

Końcówka kalendarza wyborczego

Wybory w dużych organizacjach

Ostatni tydzień, to okres walnych zjazdów delegatów szczególnie dużych zakładowych organizacji związkowych. 20 marca władze związkowe na nową kadencję wybierali delegaci „Radoskóru”. Walne zebranie poprzedziła Msza św. w Katedrze Radomskiej. Niekwestionowaną od lat pozycję lidera utrzymał **Bronisław Komadowski**, który został wybrany przewodniczącym KZ „S” po raz kolejny. Marek Małysa, obecnie członek ZR wszedł do Komisji Rewizyjnej. - Nadzór, w imieniu Regionalnej Komisji Wyborczej, sprawował Jan Skowroński.

Podobnie, delegaci w Łuczniku podkreślili mocną pozycję **Zbigniewa Cebuli**, wybierając go po raz drugi na przewodniczącego. Do MK zostali wybrani m.in. Marek Siedlecki i Andrzej Piszczek, obecni członkowie ZR. WZD w tej największej strukturze związkowej odbyło się w poprzedni poniedziałek, 23 marca. Gośćmi związkowców byli senator Zdzisław Maszkiewicz, wiceminister obrony narodowej Romuald Szeremietiew i poseł Jan Łopuszański. Mszę św. poprzedzającą IX WZD w Łuczniku odprawił J.E. Ks. Biskup Adam Odzimek. We Mszy św. uczestniczyli wojewoda Kazimierz Włazło i prezydent Radomia Ryszard Fałek. Tu również RKW reprezentował sekretarz ZR Jan Skowroński. Po WZD stwierdził: zebranie było przygotowane i przeprowadzone w sposób wzorowy.

Na miniony tydzień przypadła druga tura walnego zebrania PPKS w Radomiu. Tu też doceniono doświadczenie ustępującego przewodniczącego **Andrzeja Zięby** i powierzono mu tę funkcję na następną kadencję.

Jeśli już kontynuować podkreślanie zasług przewodniczących KZ, to należy wspomnieć o **Henryku Sawczyńskim**, który do grona wielokrotnych przewodniczących wszedł wcześniej, wygrywając wybory, przeprowadzone pod koniec lutego. Organizacja związkowa liczy tu 569 członków.

Takie sprawdziany czekają natomiast kolejnych prze-

wodniczących w dużych przedsiębiorstwach: **Piotra Wołanowskiego** w radomskim MPK i **Jacka Zająca** w pionkowskim Pronicie. Ale jaki będzie wynik, dowiemy się dopiero na początku przyszłego tygodnia.

A.R.

Wystąpienie wiceministra

ROMUALDA SZEREMIETIEWA na WZD

Pełnomocnik pracuje nad rozwiązaniami dla Łucznika

Mam dla Państwa dobrą wiadomość, otóż po wielu kłopotach i sporach, które były w cywilizowany sposób prowadzone, jest decyzja, że będziemy budowali system obrony terytorialnej. Chcę, żeby to się nazywało Obrona Narodowa. Dzisiaj rano, był u mnie osobisty doradca ministra Onyszkiewicza. Przedstawił dokumenty, świadczące o decyzji, że będzie powołany Inspektorat Obrony Narodowej na szczeblu krajowym. Mam nadzieję, że mnie będzie podporządkowany.

Będziemy budowali strukturę w terenie, tak jak to zostało zapisane w naszym programie wyborczym. Oczywiście będzie to rozciągnięty w czasie proces; mam nadzieję, że w ciągu najbliższych kilku lat uda się go rozwinąć i dopilnować jego realizacji.

W spadku po poprzednim systemie otrzymaliśmy założenia do rządowego programu modernizacji sił zbrojnych Polski na lata 1998-2012. Jak wiecie, uzupełnieniem tych założeń programowych był program zamówień sprzętu i uzbrojenia dla Wojska Polskiego. Od początku uważaliśmy, że jest to kiepski dokument. Występowaliśmy kilkakrotnie ze stosowną krytyką, uważając, że należy przywrócić się planowanym zamówieniom, chociażby dlatego, że pieniędzy jest niedużo, więc muszą być wydane stosownie do możliwości i potrzeb naszego systemu obronnego. Minister Onyszkiewicz uważał, że wystarczą drobne korekty i program można przyjąć. Byłem temu przeciwny. Trzy tygodnie temu, na posiedzeniu kierownictwa podjęto decyzję, aby dokonać weryfikacji programu. Powołany został zespół, by opracował program, który byłby programem naszego rządu. - I to jest druga dobra wiadomość.

Żałuję, że trwało to kilka miesięcy, ale dobrze, że jest efekt. Nie znaczy to, że teraz będziemy „żyli długo i szczęśliwie”. Będziemy się jednak starali, aby program, z którym szliśmy do wyborów był realizowany.

Przypomnę: jedną z moich pierwszych decyzji było powołanie pełnomocnika ds. zakładów zbrojeniowych województwa radomskiego. Jest nim pan Waldemar Milewicz, który już pracuje nad rozwiązaniami dla Łucznika...

/z zapisu magnetofonowego, dzięki uprzejmości Zbigniewa Cebuli)

Podziękowanie...

Pan Zdzisław Maszkiewicz

Senator RP - Przewodniczący Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska

Pragniemy złożyć - na Pana ręce - podziękowanie Zarządowi Regionu tej i ubiegłej kadencji, jak również Komisji Zakładowej przy Spółce „Techmatrans 2” w Radomiu za pomoc finansową, która była dla nas nicodzną w zdobywaniu wiedzy na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Wierzymy, że dobra wola i wiara Tych wszystkich osób, które wspierały nas w trudach studiowania, doprowadziły nas do dyplomu. Deklarujemy się służyć naszą wiedzą ludziom, a zwłaszcza członkom NSZZ „Solidarność”.

*Danuta Urbańczyk, Eugeniusz Jacek Woźniak,
Andrzej Woś*

INFORMACJE KK

Posiedzenie Prezydium KK

Komunikat: 24 marca w Gdańsku odbyło się posiedzenie prezydium Komisji Krajowej. Prezydium zwróciło się do MPiPS o unieważnienie decyzji poprzedniego ministra pracy Tadeusza Zielińskiego, która umożliwiła przekazanie w ubiegłym roku OPZZ ponad 25 mln złotych, jako waloryzacji środków pieniężnych po Zrzeszeniu Związków Zawodowych, które OPZZ dostał już w 1985r. Omówiono również ostatnią podwyżkę cen leków. Prezydium zapoznało się z projektem „S” pracowników przemysłu cukrowniczego dotyczącym możliwości przekształcenia cukrowni w pracowniczoplantatorskie spółki akcyjne. W miejsce Józefa Niemca, który został sekretarzem KK, prezydium powierzyło pełnienie obowiązków koordynatora Komisji ds. Integracji Europejskiej NSZZ „S” Katarzynie Soboń. Zajmowano się również sprawami budżetu KK oraz omawiano bieżącą sytuację w kraju.

Kajus Augustyniak - Rzecznik Prasowy KK

Wystąpienie posła STANISŁAWA IWANICKIEGO 20 marca w Sejmie podczas debaty nad projektami ustaw o zmianie ustawy o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Senacki projekt ustawy nowelizującej ustawę o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw modyfikuje aktualnie obowiązującą, ale niestety nie realizowaną ustawę lustracyjną - w tym zakresie, w jakim to dzisiaj konieczne i niezbędne do zainicjowania praworządnych procedur, których efektem stanie się weryfikacja oświadczenia społecznego. Myślę, że jest to pierwszy krok w kierunku opracowania takich podstaw prawnych lustracji, o których mówił pan senator Romaszewski.

Emocje towarzyszące w ostatnich miesiącach powoływaniu sędziów sądu lustracyjnego upubliczniły nie tylko problemy nurtujące wymiar sprawiedliwości, ale przede wszystkim obnażyły hipokryzję niektórych przedstawicieli tych środowisk, które deklarowały werbalną aprobatę dla lustracji, a faktycznie podjęły bezpardonową kampanię na rzecz jej unicestwienia. I nie chodziło tutaj o różnice w poglądach prawnych, ocenach uchwalanych procedur, stopnia trudności prowadzonych czynności dowodowych. Często można było odnieść wrażenie, że pewnym kręgom lustracja marzyła się jako instrumentarium walki, polityczny oręż przeciwko obozowi posierpniowemu, ponieważ to w jej wyniku miał on się dezintegrować i permanentnie się antagonizować.

(...) Wyrażam przekonanie, że bagatsi o te ujawnione manipulacje oraz dotychczasowe, niestety, negatywne doświadczenia, dodatkowo skorygujemy projekt senacki i wzbogacimy w trakcie prac legislacyjnych o takie precyzyjne rozwiązania, które *expressis verbis* przesądzą o tym, że nie służby specjalne będą decydować o kręgu odtajnionych współpracowników SB, UB, służb wojskowych, w tym też aktualnie kooperujących z UOP i WSI. (Oklaski). Próba obrony współpracowników służb specjalnych, o czym mówił pan poseł Zemke, jest w rzeczywistości próbą obrony najbardziej zaufanych osób poprzedniego systemu, bo tylko one stawały się takimi współpracownikami. Uwzględniając jednoznaczne stanowisko i opinie Naczelnej Rady Adwokackiej będę postulował rozszerzenie lustracji również na palestrę. W triadzie zawodów: sędzia, prokurator, adwokat, każdy ma ustawowe obowiązki i kompetencje. Naruszanie etyki zawodowej i zwykłej ludzkiej przyzwoitości przez obrońcę, ustanowionego przecież do obrony klienta, jest nie mniej groźne w skutkach niż dyspozycyjność i współpraca ze służbami sędziego czy prokuratora. Ten kto podejmuje się wolnego i niewymuszonego wyboru obrony bądź reprezentowania interesów drugich, musi być uczciwy wobec samego siebie. Bez tej uczciwości nie będzie dobrze wypełniać obowiązków zawodowych.

(...)Panie Marszałku! Panie i Panowie Posłowie! Lustracja stanowi jeden z podstawowych, pryncypialnych kanonów programu wyborczego AWS, który ma stworzyć - i jestem głęboko przeświadczony, że stworzy - trwałe zręby moralności w życiu publicznym naszego kraju. Nie chodzi nam tutaj o brak chrześcijańskiej wyrozu-

➤ miałości. Malkontenci i kontestujący lustrację, argumentują, że aby uniknąć licytowania się w radykalizmie, nie wolno społeczeństwu domagać się jakiegokolwiek historycznego zadośćuczynienia. Aby uniknąć posądzenia o poszukiwanie kozła ofiarnego, nie wolno domagać się odpowiedzialności za popełnione winy. By nie budzić zbiorowych namiętności, należy unikać pewnych kontrowersyjnych faktów i tematów oraz dozować informacji. To wskutek takiej filozofii mitologizuje się przeszłość, na bohatera może awansować Jaruzelski, a zdrajcą okazać się Kukliński. Lustracja i debata wokół niej powinna zakończyć definitywnie, raz na zawsze, proces obracania prawdy w fałsz, a fałszu w prawdę. Niesławne archiwa służb specjalnych jawią się jednym jako źródło prawdy, innym jako skandaliczne totalitarne fałszerstwo. Są kroniką brzemenną w polityczne, etyczne znaczenia. Pojawia się bowiem i pytanie, czy system, którego istnienie determinowała ogromna machina cenzury, dezinformacji i manipulacji, może być traktowany jako źródło wiarygodnych danych. Pragnę wyeksponować trzy podstawowe argumenty przemawiające za niezbędnością pełnej lustracji polskich elit politycznych.

Po pierwsze, lustracja chroni państwo przez pełnieniem funkcji publicznych przez ludzi skompromitowanych, a więc dających się łatwo szantażować. Posiada to tym istotniejsze znaczenie, że znaczna część archiwów dotyczących agentury w byłych krajach komunistycznych znajduje się w Moskwie. Prof. Adam Strzembosz, pierwszy prezes Sądu Najwyższego, powiedział na ten temat: ustawa lustracyjna jest potrzebna. Im wyżej ulokowany jest człowiek, który może być szantażowany, tym gorsze są skutki dla społeczeństwa.

Po drugie, wysokimi urzędnikami państwowymi, a więc osobami szczególnego społecznego zaufania nie powinni być ludzie, którzy w przeszłości dopuścili się czynów wyjątkowo nieetycznych; co do których istnieje także poważne domniemanie, że brali udział w procesie zniewalania narodu bądź po prostu denuncjowali swoich znajomych, kolegów czy nawet przyjaciół. Bez lustracji fakty te pozostałyby ukryte za szczelną zasłoną tajemnicy państwowej, a przecież jawność życia publicznego jest immanentną cechą demokracji.

Po trzecie lustracja jest czynnikiem sprawiedliwości oraz fragmentem procesu tworzenia prawa. Czyny haniebne powinny podlegać odpowiedzialności, polegającej przynajmniej na tym, że pozna je opinia publiczna. Biorąc pod uwagę ogrom win, jakich dopuścili się komunistyczni agenci wobec całego społeczeństwa, nie wydaje się, aby była to odpowiedzialność szczególnie surowa. Sytuacja, w której osoby skompromitowane donosicielstwem funkcjonują jako publiczne autorytety, jest przyczyną zgorznięcia moralnego. A to prowadzi do relatywizacji samego pojęcia dobra i zła. (...)

Bitwa o prawdziwą historię Polski jest w istocie batalią o kulturę polityczną. „Kto kontroluje przeszłość, kontroluje teraźniejszość” - napisał George Orwell, specjalista od totalitarnych mechanizmów. Pamięć historyczna jest swego rodzaju teraźniejszością przeszłości. To, co jedni chcieliby zapomnieć, tego inni zapomnieć nie potrafią, nie mogą i nie powinni.

Wnoszę o rozważenie przez Wysoką Izbę możliwości projektu senackiego i projektów prezydenckich do komisji nadzwyczajnej /dop. red. - Sejm postanowił w głosowaniu przesłać projekty ustaw do komisji/.

REFORMA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH - cz. 1

Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej przesłało w marcu br. dwa projekty ustaw: „o systemie ubezpieczeń społecznych” i „o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do konsultacji NSZZ „Solidarność”. Po wyczerpaniu okresu, wyznaczonego ustawowo na konsultację społeczną, projekty ustaw - po uwzględnieniu uwag, bądź nie, czynników społecznych - trafiają, jako propozycja rządowa, do Sejmu. - Obydwie ustawy mają być elementami reformy ubezpieczeń społecznych, o której mówił program „S” i AWS. Obydwie ustawy miałyby wejść w życie 1 stycznia 1999r.

Przedstawiamy uzasadnienia, autorstwa Biura Pełnomocnika Rządu ds. Reformy Zabezpieczenia Społecznego, konieczności zmian, konieczności określonych zapisów ustaw, rozpoczynając od drugiego z wymienionych projektów - ustawy o emeryturach i rentach z FUS. - Na początek proponujemy przypomnienie „Stanu dotychczasowego”.

A.R.

EMERYTURY i RENTY z FUS - Stan dotychczasowy

1. Podstawową ustawą regulującą obecnie zasady funkcjonowania ubezpieczenia społecznego jest ustawa z dnia 25 listopada 198r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych z późniejszymi zmianami. Ustawa ta zawiera, między innymi, przepisy o obowiązku ubezpieczenia społecznego pracowników. Ubezpieczenie społeczne pozapracowniczych grup ludności jest uregulowane w odrębnych ustawach, nie tylko nakładających na poszczególne grupy obowiązek ubezpieczenia, ale i określających szczegółowy zakres oraz warunki nabywania przez te grupy świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Dotychczasowe ubezpieczenie społeczne to system obejmujący świadczenia pieniężne: ➤

- > - w razie choroby i macierzyństwa,
- w razie niezdolności do pracy
 - dawniej inwalidztwa,
 - emerytalne,
 - w razie śmierci,
 - w razie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Wypłatę wszystkich świadczeń gwarantuje państwo. Świadczenia są finansowane z wyodrębnionego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którego dysponentem jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Podstawowym źródłem dochodów FUS są składki na ubezpieczenie społeczne. W przypadku pracowników wynoszą one 45% funduszu płac na wszystkie rodzaje ryzyka łącznie. Inne grupy ubezpieczonych płacą składkę w zależności od zakresu przysługujących im świadczeń (45% - agenci RSW, CPN i Totalizatora Sportowego) 40% - pozostali agenci i prowadzący działalność gospodarczą, 32% - więźniowie, 29% - twórcy). Niedobory, tzn. różnice między dochodami ze składek a wydatkami na świadczenia przewidziane na finansowanie ze składek pokrywa zawsze dotacja uzupełniająca z budżetu państwa. Jest to konsekwencją gwarancji wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jaką przyjęło na siebie państwo.

Składki na ubezpieczenie społeczne pracowników opłacają w całości pracodawcy z własnych środków; w pozapracowniczych systemach ubezpieczeń składkę płaci ubezpieczony. Wyjątek stanowią osoby pracujące na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej. W ich przypadku składka obciąża solidarnie

po połowie jednostkę zlecającą pracę jak i wykonującą umowę.

Ubezpieczenie społeczne jest obowiązkowe i powszechne, co oznacza, że system ubezpieczeń społecznych obejmuje wszystkie grupy pracujących bądź najemnie, bądź na własny rachunek. Od 15 listopada 1991r. utworzono dobrowolne ubezpieczenie społeczne dla małżonków pracowników dyplomatycznych skierowanych do pracy za granicą oraz dla osób sprawujących opiekę nad kalekim dzieckiem.

Obowiązek ubezpieczenia społecznego jest regulowany aktami prawnymi, co utrudnia stosowanie przepisów w praktyce. System jest mało elastyczny. Jedną, globalną, relatywnie wysoka składka rodzi dla zainteresowanych poważne obciążenie finansowe. W zamian ubezpieczenie oferuje szeroki wachlarz świadczeń, nie dla każdego przydatnych.

Łączne rozliczenie wszystkich dochodów i wydatków ubezpieczonych na jednym rachunku, z którego dodatkowo wypłacane są świadczenia o charakterze pozaubezpieczeniowym, w całości pokrywane z budżetu, jest w odbiorze społecznym bardzo nieczytelne. Częstym pytaniem jest: na co przeznaczona jest płacona przeze mnie składka i jak się ma do moich późniejszych świadczeń?

Dodatkowe utrudnienie w społecznym rozumieniu systemu ubezpieczeń społecznych nastąpiło po uchwaleniu w dniu 6 lutego 1997 roku ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, która zupełnie inaczej traktuje składkę na to ubezpieczenie (jest ona w zasadzie

odpistem podatkowym), inaczej określa obowiązek ubezpieczenia, powołując inne, nowe podmioty zajmujące się tym ubezpieczeniem. Ustawa ta jest jeszcze mało znana, bowiem wejdzie w życie od 1999 roku.

2. Jednym z podstawowych problemów występujących w ubezpieczeniach społecznych jest zadłużenie z tytułu składek. Na dzień 31 października 1996r. zadłużenie to wynosiło 4.618,0 mln zł, z tego sektor publiczny, zalegał 3.321,5 mln zł, a sektor prywatny - 1.296,5 mln zł. Mimo stałego przyrostu zadłużeń w kwotach absolutnych, występuje systematyczne obniżanie przyrostu tych zadłużeń. W 1991r. wynosił 1.250,0%; w 1992r. 253,0%; w 1993r. 106,1%; w 1994r. 27,6% a w 1995r. po wyeliminowaniu kwot przeznaczonych na restrukturyzację zadłużeń z Budżetu Państwa 21,8%.

W 1996r. zadłużenie wzrosło tylko o 13,1%. Jest to wynikiem zarówno pozytywnych zmian wprowadzonych wyżej wymienioną nowelizacją ustawy z 22 czerwca 1995r., jak i podejmowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych działań zmierzających do ściągnięcia zadłużeń. Chociaż tempo przyrostu zadłużeń w ostatnich latach ma charakter malejący, to nie zmienia to faktu, że zadłużenia te osiągnęły ogromną kwotę.

**BIULETYN INFORMACYJNY
NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
ZIEMIA RADOMSKA**

**26 - 600 Radom
ul. Traugutta 52
tel. 36 25161, fax 36 238 04
Redakcja: ANNA RAJCHERT
tel. 363 - 43 - 49
Skład: M.W.**

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji
Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-CIO
.....
egzemplarz bezpłatny